Sayı – 18

Harp Mecmuası

Yıl – 2

Nisan 1333 **Fiyatı: 1 kuruş** **Cemaziyelahir 1335**

İdârehâne: İstanbul – Cağaloğlu
Kapalıfurun Sokağı numro 6
(Telefon 1854)

On beş günde bir çıkar asker ve
muharebeden bahs eder risale-i musavvere

İstanbul ve vilayât için posta
ücreti de dahil olduğu halde bir
yıllık iştirak bedeli **25** kuruş

"Hilal-i Ahmerimizin Osmanlı elvah-ı zaferlerinden ittihab etdiği heykel-i celadetden"

Sancağına şan süngüsüne zafer kazandıran Türk savletinin bir numune-i şehameti

Harp Mecmuası

Cemaziyelahir 1335
Nisan 1333

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE
ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ecdad-ı muazzamlarının eser-i celiline hasr-ı hayatla ordumuzda bi'l-fiil hizmet eden şehzâdelerimiz

Sahra Topçu Binbaşı
Abdurrahim Efendi Hazretleri

Süvari Yüzbaşı Osman
Fuat Efendi Hazretleri

Piyade Kaymakamı
Abdulhalim Efendi Hazretleri

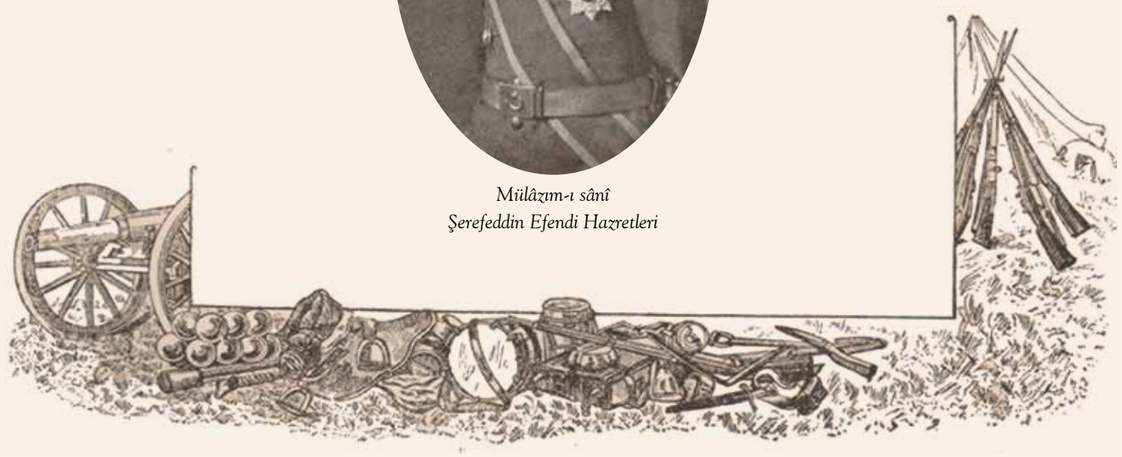
Piyade Mülâzım-ı evveli
Ömer Faruk Efendi Hazretleri

Mülâzım-ı sânî
Şerefeddin Efendi Hazretleri

Süvari Mülâzım-ı evveli
Ahmet Nurettin Efendi Hazretleri

اجداد معظملرينك اثر جليلته
حصر حياتله اردومزده بالفعل
خدمت ايدن شهزاده‌لريمز

صحرا طوپجى پكباشى عبدالرحيم افندى
حضرتلرى

پياده قائمقامى عبدالحليم افندى
حضرتلرى

سوارى بوز باشى عثمان فؤاد افندى
حضرتلرى

پياده مولزم اولى عمر فاروق افندى
حضرتلرى

سوارى مولزم اولى احمد نورالدين افندى
حضرتلرى

مولزم ثانى شرف الدين افندى
حضرتلرى

KAFKAS CEPHESİ MENAKİBİNDEN

Harapkale Önünde

Osmanlı vatanının muhtelif cephelerini müdafaa eden, düşman arazisine taarruz eyleyen fedakar askerlerimizin kahramanlıkları nesl-i âtî için feyizli bir ders-i fazilettir. Filhakika bir milletin evsaf-ı mümeyyizesi ancak büyük zamanlarda, muazzam vakalarda tecelli eder. Son harp göstermiştir ki, Osmanlılar vatanlarının her karış toprağını kanlarının son damlasına kadar müdafaaya azim etmişler, bu umumî felaketten pak ve dırahşan bir nasiye ile yükselmeye karar vermişlerdir. Senelerden beri devam eden harbin bütün safahatı bu azimi isbat edecek parlak, şayan-ı tebcil fedakarlık ve kahramanlık misalleriyle doludur. Çanakkale, Osmanlı ordusunun tarihinde ebedî bir dastan-ı zaferdir. Galiçya'da çarpışan ordularımızın menakib-i celadeti, kahraman ecdadımızın geçmiş

zamanlarda ihraz eyledikleri galibiyetlere bir nazire-i muvaffakiyettir. Irak vadileri, Gazze ma'rekeleri altı yüz senelik Osmanlı tarihine sığamayan satvet ve mehabet harikalarının üç dört sene zarfında beliğ ve sadıkane bir tekerrüründen başka bir şey değildir. Aynı kahramanlık misallerine Kafkas cephesi tecelligah olmaktadır. Bu cephede, fedakar zabitlerimizin, şeci' neferlerimizin ibraz eyledikleri cesaret

numuneleri layuadd ve layuhsadır. Ez cümle Harapkale önünde Yüzbaşı Ali Talat Efendi'nin gösterdiği hiss-i vazife, istihkar-ı mevt, Osmanlı tarih-i harbinin parlak sahifelerini işgal edecek bir mahiyettedir.

Talat Efendi otuzuncu fırkaya mensuptu. Seksen dokuzuncu alayın üçüncü taburu onuncu bölük kumandanı idi. 330 senesi Kanun-ı sanisinde (Oltu) istikametinde taarruz eden kıtaata iltihak etmişti. Ruslar taarruz eden kıtalarımız karşısında münhezimen çekiliyorlardı. Taarruzun birinci, ikinci ve üçüncü günlerinde düşman tard edilmiş, (Oltu) kasabası zabt olunmuştu. Kıtaatımız (Harapkale) önünde idi.

Taarruz eden kıtalarımız hemen her tarafta muvaffak oluyorlardı. Askerlerimiz o derece bir şevk ve gayretle ilerliyorlardı ki, taarruzî hareketini fasıladar etmemek için gece hücumları bile icrasından çekinmiyorlardı. Kanun-ı saninin 12-13'üncü gecesi idi. Düşman (Harapkale)'nin hakim sırtlarını tutmak istiyordu. Talat Efendi'nin mensup olduğu kıta düşmanı gece hücumuyla buradan püskürtecek, taarruz harekatını daha ilerilere götürecekti. Düşman (Oltu-Kars) caddesini tutmuştu. Taarruz istikameti düşmanın toplu kıtalarıyla sedd edilmişti. O gece fevkalade bir faaliyetle hazırlıklar yapıldı. Caddeyi kapayan düşmanı atmaya, yanlarını ve gerilerini tehdit etmeye karar verildi. Bu vazifeyi Talat Efendi'nin vekaleten kumanda ettiği tabur ifa edecekti. Talat Efendi bu vazifeden memnundu. Her

Romanya cephesinde: Bir kolordu kumandanımız ve maiyyeti erkan-ı harbiyesinin harekata dair arazi üzerinde tedkîkâtda bulunmaları

قافقاس جبهه‌سى مناقبندن

خراب قلعه اوكنده

عثمانلى وطننك مختلف جبهه‌لرنى مدافعه ايدن، دشمن اراضيسنه تعرض ايلهرن فداكار عسكرلريمزك قهرمانانه‌لرى نسل آتى ايچون فيضلى بر درس فضيلتدر. فى الحقيقه بر ملتك اوصاف مميزه‌سى آنجق بويوك زمانلرده، معظم وقعه‌لرده تجلى ايدر. صوك حرب كوسترمشدركه، عثمانليلر وطنلرينك هر قاريش طوپراغنى قانلرينك صوك دامله‌سنه قدر مدافعه‌يه عزم ايتمشلر. بو عمومى بلاكندن پاك ودرخشان بر ناصيه ايله يوكسلمكه قرار ويرمشلردر. سنه‌لردن برى دوام ايدن حربك يوتون صفحاتى بو عزمى اثبات ايدهجك پارلاق، شايان تجيل فدا كارلق وقهرمانلق مثالريله طولودر. چاناق قلعه، عثمانلى اردوسنك تاريخنده ابدى برداستان ظفردر. غالبجيباده چاريشان اردو، لريمزك مناقب جلادتى، قهرمان اجدادمزك پكمش تعرض ايدن قطعه‌لرينى قارشيسنده مثيزه آچكيليور. لردى. تعرضك برنجى، ايكنجى واوچنجى كونلرنده دشمن طرد ايدلش، (اولتى) فصيله‌سى ضبط اولونمشدى. قطعاتمز (خراب قلعه) اوكنده ايدى.

تعرض ايدن قطعه‌لرينز هان هر طرفنده موفق اولبورلردى. عسكرلريمز اودرجه بر شوق وغيرتله ايلريليورلردى كه، تعرضى حركتى فاصله‌دار ايتمك ايچون كيجه هجومارى بيله اجرا اندن چكينميورلردى. كانون ثانينك ١٢-١٣ نجى كيجه‌سى ايدى. دشمن (خراب قلعه) نك حاكم صرتلرينى طوتمق ايستيوردى. طلعت افندينك مندوب اولديغى قطعه دشمنى كيجه هجومله پوراون پوسكورتهجك. تعرض حركاتنى دها ايلريله كوتورمكدى. دشمن (اولتى - قارص) جاده‌سنى طوتمشدى. تعرض استقامتى دشمنك طويل قطعه‌لريله سد ايدلمشدى. اوكيجه فوق العاده بر فعاليتله حاضرلانلر پايلادى. جاده‌يى قاپايان دشمنى آتمايه، يانلرينى وكريلرينى تهديد ايتمكه قرار ويرلدى. بو وظيفه‌يى طلعت افندينك وكالتة قوماندا ايتديكى طابور ايفا ايده‌جكدى. طلعت افندى بو وظيفه‌دن ممنوندى. هر

روايا هيرسنده: بر قول اردو قوماندانمز ومعيتى ارقاده هيرسنك حرفاً دائر اراضى اوزرنده مدقيقانه بولنورى

زمانلرده احراز ايلدكارى عاليدلره برنظيرة موفقيتدن، عراق وادىلرى، غزه معركارى آلتى يوز سنه‌لك عثمانلى تاريخنه صيغامايان سطوت و مهابت خارقه‌لرينك اوچ درت سنه طرفنده بلوغ وصادقانه بر تكررندن باشقه برشى دكلدر. عين قهرمانلق مثالرينه قافقاس جبهه‌سى تجليكاه اولمقدهدر. بوجبهه‌ده، فدا كار ضابطلريمزك، شجيع نفرلريمزك ابراز ايلدكارى جسارت

Taburun mesturen ilerlemesine arazi de müsaitti. Kıtaat, Kanun-ı saninin bu soğuk gecesinde, muvaffakiyeti ihraz için hiçbir fedakarlıtan çekinmiyordu. Nihayet derelerden, mahfuz mahallerden istifade ederek düşmana hücum mesafesine kadar yanaşıldı. Düşman, taburun ilerlediğini anlayamamıştı. Düşmana hücum için herşey hazırlandı. İşaretler kararlaştırıldı. Nihayet Yüzbaşı Talat Efendi'nin ani bir işareti üzerine, düşman gözleri önünde parlayan süngülerin muhacemesi karşısında ne yapacağını şaşırdı. Allah! Allah sadaları ortalığı çınlatıyor, gecenin korkunç karanlıkları içinde, süngü parıltılarıyla beraber yükselen bu sada düşmana büsbütün korku ihsas ediyordu. Bu muhaceme cidden kahramanane idi. Talat Efendi'nin taburu düşmanla göğüs göğüse gelmiş, yaka yakaya uğraşıyor, süngü darbeleriyle devrilenler, acı çığlıklarla firar edenler birbirini vely ediyordu. Hemen her nefer birkaç Moskof tepelemiş, her nefer şecaat ve besalette numune olacak harikalar göstermişti. Cesur askerlerimizin şevk ve gayretleri bî-nihaye idi. Hareket, yalnız ani bir baskından ibaret kalmamıştı. Takip ve hücum hareketi de devam ediyordu. Fakat düşman da bize karşı tertibat almıştı. Geride düşmanın himaye mevziinden, hücum eden kıtaatımız üzerine kesif bir ateş yağdırılıyordu.

Talat Efendi bu müthiş hengamede yegane hakimdi. İtidal demini hiçbir lahza

Türk - Alman keşif kolu

Galiçya'da: Bir topcu müfettişimizin tayyare ile tarassudâtı

noktada husule gelen muvaffakiyetlere o da bir hisse-i zafer ilave etmek istiyordu.

Tabur hareket etti. Herkes şevk ve şataret içinde idi. Asker istihsal-i muvaffakiyet edeceğine emin idi. Bu emniyet yarı muzafferiyet add olunabilirdi. Ufak tefek baskın müfrezeleri sağdan soldan ilerliyordu. Düşman cephesinde tüfenk ve bomba sadaları gittikçe artıyordu. Fakat tertibatımız gayet mükemmeldi. Düşman bir cenahtan baskın kollarıyla oyalanıyor, diğer taraftan Talat Efendi'nin taburu kuvve-i külliyesiyle düşmanın sol cenahı gerisine doğru ilerliyordu.

Galiçya cephesinde: Bir Osmanlı bataryası

غالبيه‌يا جبهه‌سنده: بر طوپجى مفتشمزك طياره ايله ترصداتى

تورك ـ آلمان كشف قولى

طابورك مستوراً ايلريله‌مه‌سنه اراضى ده مساعد دى . قطعات ، كانون ثانينك يو صوغوق گيجه‌سنده ، موفقيتى احراز ايچون هيچ بر فداكارلقدن چكينميوردى . نهايت درەلردن ، محفوظ محللردن استفاده ايدرك دشمنه هجوم مسافه‌سنه قدر پاناشيلدى . دشمن ، طابورك ايلريله‌ديكنى آكلايامامشدى . دشمنه هجوم ايچون هر شى حاضرلانمدى . اشارتلر فرلاشديرلدى . نهايت يوزباشى طلعت افندينك آنى بر اشارتى اوزرينه ، دشمن كوزلرى اوكنده پارلايان سونكولرك مهاجمه‌سى قارشيسنده نه ياپاجغى شاشيردى . الله ! الله صدالرى اورتانى چيقاتيور ، گيجه‌نك فورتونج قارانلقلرى ايچنده ، سونكو پارچلريله برابر يوكسه‌لن بوصدا دشمنه بيتون فورتو احساس ايديوردى . بو مهاجمه جداً قهرمانانه ايدى . طلعت افندينك طابورى دشمنله كوكس كوكسه گلش ، يقا يقايه اوغراشيور ، سونكوشريله‌ريله دوريلنلر ، آخى چيقلرله قرار ايدنلر بربرينى ولى ايديبوردى . همان هر نفر بر قاچ موصوف تپه‌لرمش ، هر نفر شجاعت وبسالتده نمونه‌اولمجق خارقه‌لر كوسترمشدى . جسور عسكرلريمزك شوق و غيرتلرى بى نهايه ايدى . حركت ، بالكز آنى بر ياصقيندن عبارت قالمامشدى . تعقيب وهجوم حركتى ده دوام ايديبوردى . فقط دشمن ده بزه قارشى ترتيبات آلمشدى . كرده دشمنك حمايه موضعندن ، هجوم ايدن قطعاتمز اوزرينه كثيف بر آتش ياغديريلبوردى .

طلعت افندى بو مدهش هنگامه‌ده بكانه‌ما گدى . اعتدال دمنى هيچ بر لحظه

غالبيه‌يا جبهه‌سنده : بر عثمانلى بطاريه‌سى

Makedonya cephesinde: Osmanlı topcusu ateşe âmâde

Makedonya cephesinde: Müttefik kıt'ât kumandanları rapor tedkikinde

Makedonya cephesinde: Müttefik kıtaat kumandanları muayene ve ziyaret-i mütekabilede

kaybetmeyen bu fedakar zabit bir taraftan kuvvetlerini topluyor, diğer taraftan düşmanın himaye mevziindeki kıtalarını püskürtmek istiyordu.

Talat Efendi bu maksadına vüsul için, hücum eden kıtasının intizamını çarçabuk tesis etti. Şiddetli bir hücum hareketi düşmanın himaye mevziini de sarstı. Gayr-ı muntazam bir ricat, himaye mevziinin kıtaatımız tarafından zabtıyla neticelendi. Bu muvaffakiyet elim bir ziya'ı bâdî olmuştu. Himaye mevziinin zabtı esnasında Talat Efendi düşmanın dom dom kurşunuyla şehit olmuştu. Fakat Talat Efendi'nin yetiştirdiği kıtalar, şehit kumandanlarının intikamını almaya azm ettiler. Umum efrat, her ne suretle olursa olsun düşmanı kati bir inhizama giriftar etmeye karar verdiler. Talat Efendi'nin şehadeti üzerine kumandanlığı

Makedonya cephesinde: Bir kumandanımız alayına hazırlık emri veriyor

Birinci bölük Mülazım-ı evveli Komanovalı Cevat Efendi deruhde etti. Fakat bu genç zabit de göğsünden aldığı bir yara ile şehit oldu. Tabur azmine yine halel getirmedi. Vazifesini ifadan yine geri durmadı. Düşmanı mevziinden püskürttü. (Oltu-Kars) yolu açıldı, (Harapkale), kıtaatımız tarafından işgal edildi. Düşmandan üç yüz esir bir çok esliha ve cephane alındı. Taburun sol cenahını muhafaza eden ikinci tabur da muvaffak olmuş, düşmana karşı parlak bir vazife ifa edilmişti.

Bu misal parlak bir surette, gösteriyor ki, Osmalı ordusu tek bir neferinden en büyük kumandanına varıncaya kadar Osmanlı yurdunu müdafaaya azm etmiştir. Vatanımızın her cephesinde ibraz olunan fedakarlıklar, kahramanlıklar cem edilse ciltler dolduracak bir külliyat-ı mefahir vücuda gelir.

ماكدونيا جبهه‌سنده: عثمانلى طوپجيسى آتشه آماده

ماكدونيا جبهه‌سنده: متفق قطعات قومانداندى مايور تدقيقنده

ماكدونيا جبهه‌سنده: متفق قطعات قومانداندى معاينه وزيارت متقابلده

عالى ايقه‌مين بو فداكار ضابط بر طرفدن قوللرينى طوپلايور ، ديكر طرفدن دشمنك حمايه موضعنده‌كى قطعه‌لرينى پوسكورتمك ايسته‌يوردى .

طلعت افندى پومقصدينه وصول ايچون ، هجوم ايدن قطعه‌سنك انتظامنى چابوچابق تأسيس ايتدى . شدتلى بر هجوم حركتى دشمنك حمايه موضعنده صارصدى . غير منتظم بر رجعت ، حمايه موضعنك قطعاتنى طرفدن ضبطيله نتيجه‌لندى . بو موفقيت ، الم بر ضياعى يادى اولشدى . حمايه موضعنك ضبطى اثناسنده طلعت افندى دشمنك دوم دوم قورشونيله شهيد اولشدى . فقط طلعت افنديك پك‌چوق ديكى قطعه‌لر ، شهيد قومانداننك انتقامنى آلمايه عزم ايتديلر . عموم افراد ، هر نه صورتله اولورسه اولسون دشمنى قطعى بر انهزامه

برفاراياگه قرار ويردىلر .
طلعت افنديك شهادتى قومان

ماكدونيا جبهه‌سنده: بر قومانداننى آلديغى حاضرلق امرى ويريور

برنجى بولوك ملازم اولى قومانداننه جواد افندى درعهده ايتدى . فقط بوكنج ضابط ده كوكسندن آلديغى بر پاره ايله شهيد اولدى . طابور عزمنه پك خلل گتيرمدى . وظيفه‌سنى ايفادن پك گرى طورمادى . دشمنى موضعندن پوسكورتدى . (اولتى-قارص) يولى آچيلدى ، (خراب قلعه) ، قطعاتى طرفندن اشغال ايدلدى . دشمندن اوچ بوز اسير بر چوق اسلحه و جبخانه آلينديى . طابورك صول جناحنى محافظه ايدن ايكنجى طابوردە موفق اولنش ، دشمنه قارشى پارلاق بر وظيفه ايفا ايدلمشدى .

بو مثال پارلاق بر صورتده كوستريورکه ، عثمانلى اوردوسى تك بر نفرندن الك بويوك قومانداننه وارنجه‌يه قدر عثمانلى پورديغى مدافعه‌يه عزم ايتمشدر . وطنمزك هر جبهه‌سنده ابراز اولونان فداكارلقلر ، قهرمانلقلر جمع ايدلسه ، جلدلر طولدوراجق بر كليات مفاخر وجوده گلير .

usul-i harpten madud bulunması ve bu muharebeler bittabi nisbeten uzak mesafelerden icra edilemeyeceği cihetle siperlerden başlarını çıkaracak olan efradın ateşi tesirinden masûn bulunmasıdır. Esasen siper muharebelerinde piyade neferinin her tarafı mahfuz bulunduğu halde düşman ateşine en çok maruz kalan yeri, başıdır. Binaen aleyh piyadenin en ziyade başını muhafaza etmek lazımdır. Bunun için de yegane alet-i tehaffuz, miğferlerdir.

Miğferler, bir zamanlar dünyanın kıymettar kıtalarını kılıçlarıyla feth eden ecdadımızın en çok kullandıkları bir alet-i harptir. Askerî müzemizde padişahlarımızın, gazilerimizin kullandıkları miğferler görülecek olursa, fıtraten cengaver olan Osmanlıların bu hususta akvam-ı saireye tefavvuk etmiş olduklarına kanaat hasıl edilir.

Ecdadımız bu miğferleri en ziyade düşmanlarının kılıç darbesinden başlarını muhafaza için giyerlerdi. Esasen miğfer giymek onlara atalarından kalma bir adetti. Asya-yı vustada oturdukları zaman bile zırh ile miğfer giyerlerdi. Fakat Anadolu'ya, bilahire Rumeli'ne geçtikten sonra Balkan hükümetleriyle icra eyledikleri seferlerde miğfer istiğmalini bir kat daha arttırmışlardı. Buna da başlıca sebep, karşılarındaki düşmanların kamilen "Ehenpuş" olarak muharebeye girişmeleri idi. Zırh ve miğfer istiğmali düşman ordularında pek mebzul bulunduğu için Osmanlılar da düşmanlarının silahlarıyla, müdafaa ve tehaffuz aletleriyle mütenasib aletler kullanmaya mecbur idiler. Fatih Sultan Mehmed Han hazretleri gibi muharebe meydanında bile havan topunu icat eden celilü'ş-şan bir hakanın ordusunda her türlü alat-ı tehaffüziyenin en mükemmeli bulunmamak mümkün olamazdı. Ve Osmanlı ordusu da düşman eslihasına faik silahlar kullanmasa idi, tarihimizi parlak sahifelerle dolduran Kosovalar, Niğbolular, Varnalar, İstanbul fetihleri, Mohaçlar vücuda gelemezdi. Bu sebepten Osmanlılarda miğfer istiğmali fevkalade teammüm etmişti. Padişahlarımız miğfer giydikleri gibi serdarlarımız da zırh ve miğfer giyerlerdi. Miğfer giymeye en ziyade fatih-i Bağdad Sultan Murad

Mehmed Han-ı rabi' hazretlerinin Lehistan (1083) seferinde giydiği miğfer

Hadım Sinan Paşa'nın miğferi

Mehmed Han-ı rabi' devrine aid miğfer

Murad-ı rabi' han hazretlerinin Revan ve Irak seferinde giydiği miğfer

Sultan Mehmed Han-ı rabi'in Lehistan seferinde kullandığı miğfer

Dokuzuncu asr-ı hicrîye aid Sinan Paşa'nın miğferi

OSMANLI MİĞFERLERİ VE HARB-İ HAZIR

Harb-i hazır, ictimaî ve iktisadî pek büyük inkılabata sebep olduğu gibi bilhassa usül-i harbin, esliha ve malzeme-i harbiyenin de büyük mikyasda tebdil ve tecdidine lüzum göstermektedir. Siper muharebeleri, bundan evvel, müdafaada ve taarruzu teshil için – hücum harekatını eşkal etmemek üzere – taarruzda kullanıldığı halde elyevm bütün cephe muharebeleri siperler içinde cereyan eylemektedir. Buna da yegane sebep, esliha-i nariye tesirinin artmakta ve telefatın gittikçe çoğalmakta bulunmasıdır.

Filhakika, esliha-i nariye tesirinin artması tabiyede pek mühim tehavvüller husule getiriyor. Rus-Japon harbine gelinceye kadar gece hücumları müstesna hallere münhasırdı. Hatta talimatnamelerde bile gece hücumuna ve gece muharebatına tahsis olunan kısımlar birkaç sahifeyi tecavüz etmezdi. Fakat Mançuri harbinde esliha-i nariye tesirinin dehşeti efradın araziden son derece istifade etmesine lüzum gösterdi. Bölük muharebeleri esnasında öyle anlar oldu ki, tarafeyn gayet yakın mesafede karşı karşıya geldiler, fakat hiçbir taraf da siperlerden başını çıkaramayarak saatlerce, hatta günlerce karşı karşıya kaldılar. Bu ihtiyaç siperlerin lüzumuna kanaat hasıl eylediği gibi taarruzun icrası için de behemehal gece hücumlarına lüzum gösterdi. Japonlar büyük bir maharetle Ruslara şiddetli gece hücumları icra eylediler esliha-i nariye tesirini ancak bu suretle tahfif ederek düşman mevzilerini zabta muvaffak oldular. O tarihten itibaren Alan ordusunda da gece hücumlarının ehemmiyeti takdir edilmiş hatta piyade talimnamesi yeni baştan kaleme alınarak gece hücumlarına ve gece muharebelerine dair fasıllar ilave olunmuş, gece muharebelerine dair ciltlerle eserler yazılmıştı.

Rus Japon harbinin tercübeleri tabiye nokta-i nazarından bu neticeleri husule getirdiği gibi harb-i hazırın tevlid edeceği en mühim neticelerde topçunun muharebelerde harikulade bir kıymet kesb etmiş olması, siper muharebelerinin en yeni

عثمانلى مغفرلرى و حرب حاضر

حرب حاضر، اجتماعى و اقتصادى پك بويوك انقلابات سبب اولديغى كبى بالخاصه اصول حربك، اسلحه و مائزمهٔ حربيه‌ك‌ده بويوك مقياسده تبديل و تجديدينه لزوم كوسترمكده‌در. سپر محاربه‌لرى، بوندن اول، مدافعه‌ده وتعرضى تسهيل ايچون ـ هجوم حركاتى اشكال ايچه‌سك اوزره ـ تعرضده قوللانلديغى حالده اليوم پوتون جبهه محاربه‌لرى سپرلر ايچنده جريان ايلمكده‌در. بوكاده يكانه سبب، اسلحهٔ ناريه تأثيرينك آرتمقده و تلفاتك كيتدكجه جوغالمقده بولونماسيدر.

فى‌الحقيقه، اسلحهٔ ناريه تأثيرينك آرتماسى تعبيه‌ده پك مهم تحوللر حصوله كتيريور. روس ـ ژاپون حربنه كانجيه قدر كيجه هجوملرى مستثنى حالله منحصردى. حتى تعليمنامه‌لرده بيله كيجه هجومنه وكيجه محاربه‌سنه تخصيص اولونان قسملر بر قاج صحيفه‌يى تجاوز ايتمزدى. فقط مانچورى حربنده اسلحهٔ ناريه تأثيرينك دهشتى افرادك اراضيدن صوك درجه استفاده ايتمه‌سنه لزوم كوسترديى. بولوك محاربه‌لرى اثناسنده اويله آنلر اولدى كه، طرفين غايت ياقين مسافه‌ده قارشى قارشيه كلديلر، فقط هيچ بر طرف‌ده سپردن باشى چيقارامايه‌رق ساعتلرجه، حتى كونلرجه قارشى قارشيه قالديلر. بو احتياج سپرلرك لزومنه قناعت حاصل ايلديكى كبى تعرضك اجراسى ايچون‌ده بيمه حال كيجه هجوملرينه لزوم كوسترديى. ژاپونلر بويوك برمهارتله رو- سلره شدتلى كيجه هجوملرى اجرا ايلديلر اسلحهٔ ناريه تأثيرينى انجق بوصورتله تخفيف ايدرك دشمن موضعلرينى ضبطه موفق اولديلر. او تاريخدن اعتباراً آلمان اردوسنده‌ده كيجه هجوملرينك اهميتى تقدر ايدلمش حتى پياده تعليمنامه‌سى يكى باشدن قلمه آلنه‌رق كيجه هجوملرينه وكيجه محاربه‌لرينه دائر فصللر علاوه‌ اولونمش، كيجه محاربه‌لرينه دائر جلدلرله آثرلر يازلمشدى.

روس ژاپون حربنك تجربه‌لرى نعيه نقطهٔ نظرندن بو نتيجه‌لرى حصوله كتيرديكى كبى حرب حاضرك توليد ايده‌جكى اك مهم نتيجه‌لرده طوپجينك محاربه‌لرده خارق العاده بر قيمت كسب ايتمش اولماسى، سپر محاربه‌لرينك اك يكى اصول حربدن معدود بولونماسى وبو محاربه‌لر بالطبع تسبتاً اوزاق مسافه‌لردن اجرا ايديله‌جكى جهتله سپردن باشلرينى چيقاراجق اولان افرادك آتشى تأثيرندن مصون بولونماسيدر. اساساً سپر محاربه‌لرنده پياده تفرينك هرطرفى محفوظ بولوندينى حالده دشمن آتشنه الچوق معروض قالان يرى، باشى‌در. بناءً عليه پياده‌نك اك زياده باشنى محافظه ايتمك لازمدر. بونك ايچون‌ده يكانه الت تحفظ، مغفرلردر.

مغفرلر، بر زمانلر دنياسنك قيمتدار قطعه‌لرينى قليجلريله فتح ايدن اجدادمزك اك چوق قوللاندقلرى بر الت حربدر. عسكرى موزه‌مزده پادشاهلريمزك، غازيلريمزك قوللاندقلرى مغفرلر كورولمجك اولورسه، فطرتاً جنكاور اولان عثمانليلرك بوخصوصده اقوام‌سائره‌يه تفوق ايتمش اولدقلرينه قناعت حاصل ايدرلر.

اجدادمز بو مغفرلرى اك زياده دشمنلرينك قليچ ضربه‌سندن باشلرينى محافظه ايچون كيرلردى. اساسا مغفر كيمك اونلرى آثارندن قاله بر عادتدى. آسيالى وسطاده اوطور دقلرى زمان بيله زره ايله مغفر كيرلردى. فقط اناطولى‌يه، بالآخره روم ايلينه كچدكدن صوكرا بالقان حكومتلريله اجرا ايلدكارى سفرلرده مغفر استعمالى برقات دها آرتدير مشلردى. بوكاده باشليجه سبب، قارشيلرنده‌كى دشمنلرك كاملاً «اهنپوش» اولارق محاربه‌يه كيريشمه‌لرى ايدى. زره ومغفر استعمالى دشمن اردولرنده پك مبذول بولوندينى ايچون عثمانليلرده دشمنلرينك سلاحلريله، مدافعه و تحفظ آلتلريله متناسب آلتلر قوللانمايه مجبور ايديلر. فاتح سلطان محمد خان حضرتلرى كبى محاربه ميدانده بيله هاوان طوپنى ايجاد ايدن جليل الشان بر خاقانك اردوسنده هر درلو آلات تحفظيه‌نك اك مكملى بولونمامق ممكن اولامازدى. و عثمانلى اردوسى ده دشمن اسلحه‌سنه فائق سلاحلر قوللانماسه ايدى، تاريخمزى پارلاق صحيفه‌لرله طولديران فتوحاتلر، نيكبولولر، وارنه‌لر، استانبول فتحلرى، مهاجر وجوده كلمزدى. بو سيبدن عثمانليلرده مغفر استعمالى فوق العاده تعميم ايتمشدى. پادشاهلريمز مغفر كيدكلرى كبى سردارلريمزده زره ومغفر كيرلردى. مغفر كيمكه اك زياده فاتح بغداد سلطان مراد

محمد خان رابع حضرتلرينك لهستان (١٠٨٣) سفرنده كيديكى مغفر

خادم سنان پاشانك مغفرى

مراد رابع خان حضرتلرينك روان و عراق سفرنده كيديكى مغفر

محمد خان رابع دورينه عائد مغفر

سلطان محمد خان رابعك لهستان سفرنده قوللانديغى مغفر

عثمانلى عصر هجريه عائد سنان پاشانك مغفرى

lardı. Bilhassa gözleri güneşten muhafaza için alna siperlik yapmaya itina ederlerdi. Müze-i askerîde mevcut miğferlerden kısm-ı azamının siperli olması bu hakikati tamamıyla ispat ediyor. Miğferlerin üzerine sarık sardıkları gibi ekseriya miğferleri serpuşlarının üzerine de giyerlerdi. Mevcut miğferlerimizin gayet büyük bir kutrda, geniş yapılışından bu cihet de tezahür etmektedir.

Avrupa'ya kaçırılmış olan Osmanlı miğferlerinden elyevm birkaç tanesi Paris'de Topçu Müzesi'nde, Roçild ve Köhlen'in, Jerom'un, Dük Dino'nun koleksiyonunda ve Berlin Müzesi'nde bulunmaktadır. Paris'te Envalid'deki Topçu Müzesi'nde bulunan miğferin üzerinde Yavuz Sultan Selim'in pederi Sultan Bayezid Han-ı saninin ismi yazılıdır. Bunların hemen kaffesi siperlidir. Fakat en kıymettar Osmanlı miğferleri müze-i askerîmizde bulunmaktadır.

* * *

Ecdadımızın harplerde ihraz-ı zafer için kullandıkları, hatta tezyinleri için emekler sarf ettikleri bu kıymettar alet-i tahaffuziyenin ihyası zamanı çoktan gelmiştir. Miğfer, bir askere zahiren heybet ve mehabet verdiği gibi harpde de başını muhafaza etmek ve binaen aleyh düşmanın mühlik ateşlerinden vatanın kıymettar evlatlarını korumak gibi muhassenatı camidir. Ecdadımızın asırlardan beri şan ve şevketine yardımı olan miğferlerin derece-i kıymetleri düşmanlarımız tarafından bile takdir edilmiş, onları elde etmek için hiçbir fedakarlıktan geri durulmamıştır. Hususiyle harb-i hazırın neticesi de şarapnel vesair mermilerin tesiratına karşı siperlerde miğferler giyilmesine lüzum-ı kati hasıl eylemiştir. Hatta Alman ordusunda bu nokta takdir edilerek vakt-i hazrda giyilen ve Alman ordusunun ilmî kıymetine ayrıca bir mehabet bahş eden miğferlerden maada siperlerde de giyilmek üzere bir buçuk milimetre sahnına yakın ağır miğferler imal efradın başlarını düşmanın mühlik edilerek kurşunlarından muhafazaya itina edilmektedir.

Ahmed Refik

Sultan Süleyman-ı Kanuni ve Sultan Selim-i sani devirlerinde istimal edilen miğferler

Han hazretleri meraklı idi. Sultan Murad-ı rabi yalnız miğfer giymezdi. Miğferin üzerine bir de kırmızı şaldan sarık sarardı. Bağdad seferine gideceği zaman İstanbul'dan bu suretle muhteşem bir alayla çıkmıştı. Müverrih Naima Sultan Murad-ı rabiin İstanbul'dan çıkışını tasvir ederken: "Azim alaylar ile padişah-ı gazi canib-i Üsküdar'a güzar buyurdular. Ol gün kendüler bir esb-i ejderha peykere gecim(?) ve bir güstüvan(?) giydirip başlarına miğfer-i âhenîn giyip üzerine bir kırmızı şal imame sarınıp taylasanen menkib-i şeriflerine irsal edip bu heyette resb-i Arab üzere fürsan sahabe-i kirama teşbih kasd edip miğfer-i âhenînlerine sorguç-ı husrevânî ve itâkâ-i sahibkıranî takınıp bir mehabetle pader-i rikab etmişler idi ki görenler aleyke avnillâh dediler" [1] suretinde tarif ediyor.

Padişahlarımızın giydikleri miğferler gayet kıymettar idi; kenarlarında lafza-i celâl yazılı idi. Ekserinin alna gelen kısmında gözü güneşten muhafaza için birer siper mevcuttu. Bu suretle padişahlarımızdan ve gazilerimizden kalma yüzlerce miğfer elyevm müze-i askerîde mevcuttur. Devr-i sabıkta milletin her türlü ananatı zîr ve zeber edildiği gibi en kıymettar mirası olan silahlarımız da satılmış veya sirkat edilmiş olduğundan bugün eski Osmanlı miğferlerinden birkaç tanesi Avrupa müzelerinde bile görülmektedir. Hatta bu miğferlerden bahseden ve asar-ı İslamiyeye dair gayet mühim bir eser neşr eyleyen Mijon bu hakikati şu suretle itiraf ediyor: "Bazı hususu koleksiyonlarda gördüğümüz ve İstanbul müzesindekilere müşabih bulduğumuz miğferler, bundan yirmi sene evvel İstanbul'da büyük mikyasta yapılan bir sirkat neticesinde dışarı çıkarılmıştır." [2]

Ecdadımız bu miğferleri yalnız İstanbul'da yapdırmazlardı. Anadolu'nun muhtelif vilayetlerinde, Erzurum'da vesair mühim merkezlerde imal ettirirlerdi. Memalik-i Osmaniye'nin birçok yerlerinde, Gelibolu civarında, demir madenleri çıkarırlar, bunlardan o zamanın tabiri vech ile, "Yuvarlak"lar dökdürdükleri gibi miğferler de imal ederlerdi. Bu miğferlerin tepeleri ekseriya mahrutî, bazen helezonî, bazen de düz yivli yapılırdı. Üzerlerine gümüş veya altınla ayet-i kerimeler, hadis-i şerifler yazar

[1] Tamimen, cilt 3, s. 327

[2] Mijon, Zanaat-ı İslamiye, s. 248

خان حضرتلرى مراقبى ايدى . سلطان مراد رابع پالكز مغفر كيمزدى، مغفرك اوزرينه برده قيرمزى شالدن صاريق صاراردى. بغداد سفرينه كيدهجكى زمان استانبولدن بو صورتله محتشم بر آلايله جيقمشدى. مؤرخ نعيما سلطان مراد رابعك استانبولدن جيقيشنى تصوير ايدركن: «عظيم آلايلر ايله پادشاه غازى جانب اسكداره كذار بيوردىلر . اولكون كنسدولرى بر اسب اژدرها پيكره كجيم و پركستوان كيديروب باشلرينه مغفر آهنين كيبوب اوزرينه بر قيرمزى شال عمامه صاريتوب طليسان تنكب شريفلرينه ارسال ايدوب بو هيئتده رسم عرب اوزره فرسان صحابهٔ كرامه تشبيه قصد ايدوب مغفر آهنينلرينه سرغوج خسروانى واتاقهٔ صاحبقرانى طاقيوب برمهابتله پادر ركاب ايتمشلر ايديكه كورنلر عليك عون‌الله ديديلر» [١] صورتنده تعريف ايدييور .

پادشاهلريمزك كيدكلرى مغفرلرغايت قيمتدارايدى؛ كنارلرنده لفظهٔ جلال يازيلى ايدى . اكثرينك آلته كان قسمنده كوزى كوتشدن محافظه ايچون پرده سپر موجوددى . بو صورتله پادشاهلريمزدن و غازيلريمزدن قاله يوزلرجه مغفر اليوم موزهٔ عسكريده موجوددر . دور سابقده ملتك هر درلو عثمانى زير و زبر ايدديكى كبى الك قيمتدار ميراثى اولان سلاحلريمزده صاد تيلمش و يا سرقت ايدلش اولديغندن بو كون اسكى عثمانى مغفرلرندن بر قاچ دانه‌سى اوروپا موزه‌لرنده بيله كورولمكدهدر . حتى بو مغفرلردن بحث ايدن و آثاراسلاميه‌يه دائر غايت مهم بر اثر نشر ايلهن ميژون بو حقيقتى شو صورتله اعتراف ايدييور : «بعض خصوصى قولكسيونلرده كورديكمز واستانبول موزه‌سنده، كيلره مشابه بولديغمز مغفرلر، بوندن يكرمى سنه‌اول استانبولده بويوك مقياسده پاپيلان برسرقت نتيجه سنده طيشارى چيقار . يلشدر . » [٢]

اجداديمز بومغفرلرى پالكز استانبولده پايديرمازلرى . آنا . طولينك مختلف ولايتلرنده ، ارضروم‌ده وسائرمهم مركزلرده اعمال ايتديررلردى. ممالك عثمانيه‌نك برجوق برلرنده ، كليبولى جوارنده ، دمير معدنلرى چيقاريرلر ، بونلردن اوزمانك تعبيرى وجه ايله، « يوارلاق » لر دوكديردكلرى كبى مغفرلرده اعمال ايدررلردى . بومغفرلرك تيه‌لرى اكثريا مخروطى، بعضاً حلزونى، بعضاً ده دوز بيولى پاپيلديردى. اوزرلرينه كوموش ويا آلتونله آيت كريمه‌لر، حديث شريفلر يازار.

سلطان سليمان قانونى و سلطان سليم ثانى دورلرنده استعمال ايديلن مغفرلر

اجداديمزك حربلرده احراز ظفر ايچون قوللانديقلرى ، حتى تزيناتلرى ايچون امكان صرف ايتدكلرى بو قيمتدار آلت تحفظيه‌نك احياسى زمانى چوقدن كلمشدر . مغفر ، بر عسكره ظاهراً هيبت ومهابت ويرديكى كبى حربده‌ده باشنى محافظه ايتمك وبناءً عليه دشمنك مهلك آتشلرندن وطنك قيمتدار اولادلرينى قورومق كبى محسناتى جامعدر . اجداديمزك عصرلردن برى شان و شوكتله يادديمى اولان مغفرلرك درجهٔ قيمتلرى دشمنلريمز طرفندن بيله تقدير ايدلش، اونلرى الده ايتمك ايچون هيچ بر فداكارلقدن كيرى طورولمامشدر . خصوصيله حرب حاضرك نتيجه‌سى‌ده شرابنل و سائر مرميلرك تأثيراتنه قارشى سپرلرده مغفرلر كيلمه‌سنه لزوم قطعى حاصل ايله‌مشدر . حتى آلمان اردوسنده بو نقطه تقدير ايديله‌رك وقت حضرده كيلان وآلمان اردوسنك علمى قيمته آريجه بر مهابت بخش ايدن مغفرلردن ماعدا سپرلرده‌ده كيلمك اوزره بر بچق ميلمتره تخته ياقين آغر مغفرلر اعمال افرادك باشلرينى دشمنك مهلك ايديله‌رك قورشونلرندن محافظه‌يه اعتنا ايدلمكده‌در .

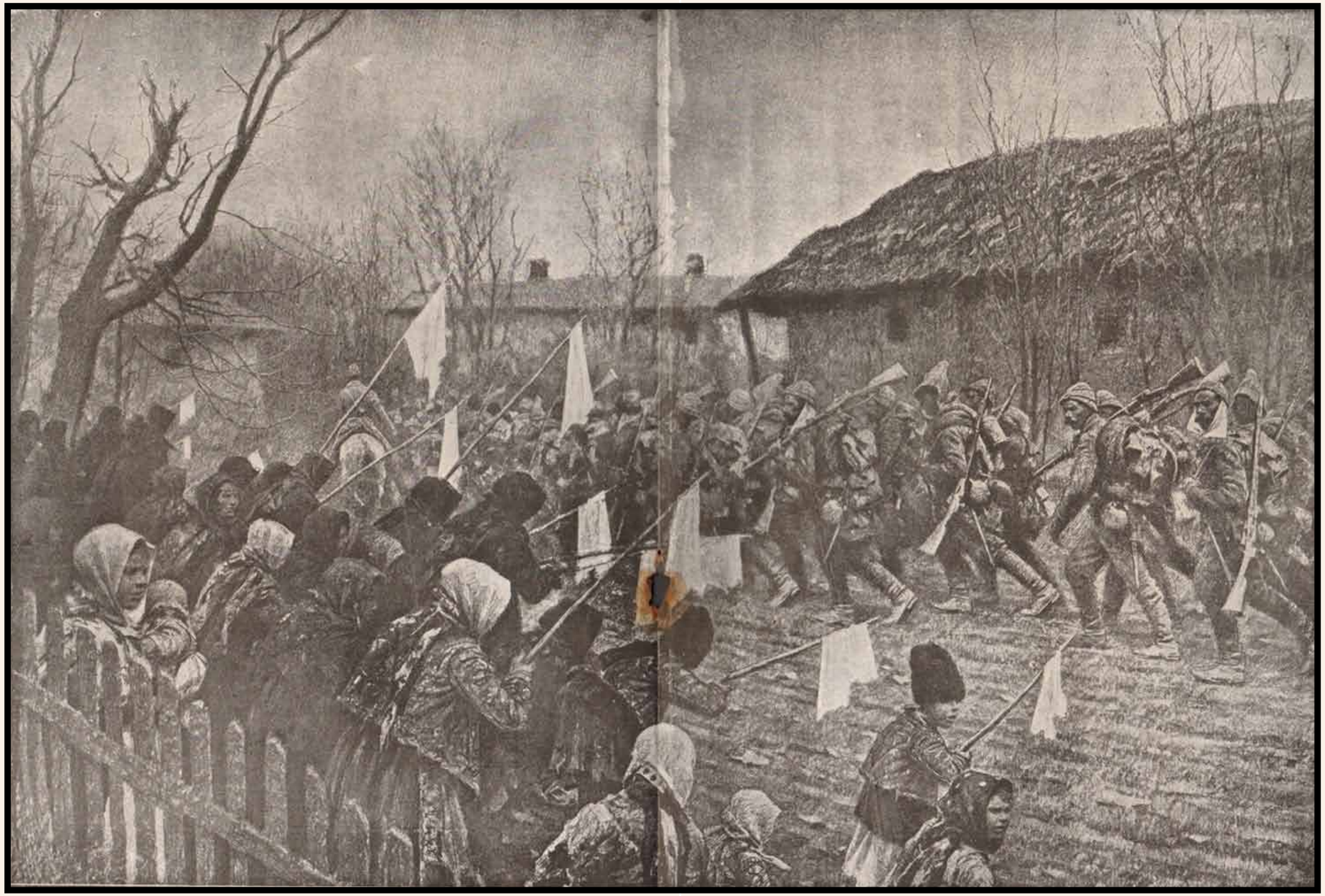
احمد رفيق

(١) نعيما، جلد ٣، ص ٣١٧

(٢) ميژون، صناعت اسلاميه، ص ٢٠٨

« قره سو عسکرلرا آستانای قدیمدی اولاده عثمانلی دلاورلری اوکنده سرفرو »

مظفر عثمانلی قطعاتنك رومانیا قصبه لرینه دخولی و رومنلرك بیاض بایراقلرله عسکرلرمزی استقبال ایتمری

"Kırk sene sonra aşina-yı kadimleri olan Osmanlı orduları önünde serfürû"
Muzaffer Osmanlı kıt'aâtının Romanya kasabalarına duhûlü ve Romenlerin beyaz bayraklarla askerlerimizi istikbâl etmeleri

Kızakcı müfrezelerinden biri hal-i hareketde

Kafkas cephesine dair

Bir kızakcı müfrezesi saff-ı harbde

çıkıyordu. Askerlerin bir takımı bir çok yassı taşları ateşte kızdırıyor, diğer tarafta bir takımı bir iki avuç un ile biraz suyu karıştırarak hamur yoğuruyordu. Sonra bu hamurları küçük, küçük parçalara ayırdılar ve o kızgın taşlara yapıştırarak pişirdiler. İşte böyle basit bir surette ekmek yerini tutan bir nev peksimad yapmışlar ve karınlarını doyurmuşlardı. Yanan ateşlerin kırmızı şuleleri etrafına toplandılar. Takımlardan bazısı eğlence, bazısı da konuşmaya koyuldu. Musahabe arasında bir çok Çanakkale'den bahs olunuyordu. Fazıl Ferid arkadaşlarından bir çoğunun Çanakkale'yi gördüklerine, hatta orada harp ettiklerine hayret ediyor, yaptıkları fedakarlıkları, kahramanlıkları işittikçe de azim bir hürmetle dinleyerek, sakin ve mebhut anlatanların ağzına bakıyordu.

Kılağız köpekli bir devriye

Ertesi gün, aynı yürüyüş yapıldı. Yalnız bu sefer derin bir kum deryasını geçtiklerinden kafile daha ağır uzanıyordu. Kumlar hafif bir hışırtı ile çizmelere giriyor, bundan bir takım kabarcıklar hasıl olarak ayağa dehşetli veca'lar veriyordu. Sıcak son derecede idi. Askerler saf kalpleriyle serin bir rüzgarın esmesini dua ediyorlardı. Böyle bir rüzgar arasıra esiyor ama ne faide... Dört gözle beklenen bu serin rüzgar kim bilir nerelere götürmek için çölden kaldırdığı kumların bir kısmını ağızlarına, burunlarına dolduruyor, yapışıyor hatta nefeslerini bile tıkıyordu. Fakat hiçbir şey onlara mani olamıyor, hiçbir şey onlara mukaddes vazifelerini unutturamıyordu. Onlar, mütevekkil, muti ve sakin, amirlerinin gösterdiği noktaya müteveccihen ilerliyorlar.

İkinci günü, üçüncü, dördüncü daha birçok günler takip etti. En nihayet mahall-i maksuda vasıl oldular. Kumlar arasında çadırlar, kulubeler

Kızaklı bir müfreze kılavuz köpekleriyle silah çatmış

FAZIL FERİD'İN GAZASI

Cephe-i harplerden birinden yazılmıştır.

Bu harp, Fazıl Ferid'i de işlerinden ayırmıştı. Kış, yaz arkasında gocuk, Anadolu sahralarında koyunlarını otlatmak için dolaşan Fazıl Ferid, şimdi haki renkte olan asker elbisesini giymişti. Beline kayış bir kemer gibi fişenkliği kuşanmış, omuzuna tüfengini almış, zeki ve koyu ela gözlerinin üzerine de Enveriye'yi, o çuhadan başlığı çekmişti.

Rengarenk, küçücük bayraklarla donatılmış bir tren onları "cenuba" alelumum hikaye ve menakib-i diniyelerde ismi geçen o meşhur şehre... Kudüs-i Şerif'e nakletti.

İnsan ve hayvandan mürekkeb uzun, pek uzun bir alay şehirden çıktı. Dolu su tulumları, sırıklar, çadırlar yüklü bir takım develer ile, toplar, gülleler taşıyan bir çok katır da bu büyük kafileye refakat ediyordu.

Cemal Paşa, bu kafileyi Yafa'da karşılamış ve askerine hitaben de bir nutuk irad etmişti. Bu askerlerinden biri de Fazıl Ferid idi.

Yola düzüldüler... Tekmil arkadaşları gibi Fazıl Ferid de, büyük karvan arasında metanetle yürüyor, arkasındaki eşyayı müftehirane taşıyor,

Bir kazakcı zabiti

sükunetle geniş yolun beyaz tozları içinde yoluna devam ediyordu.

Birkaç saat yürüdükten sonra önlerine bir takım taşlık dağlar tesadüf etti. Tırmanmak lazım geliyordu. Enva-ı meşakk ile güneş karşısında tutuşan hakillerin üzerinden geçerek akşama doğru bir vadiye eriştiler. Orada konaklayacaklardı. Birden karvan karıştı... Herkes işine koşmuştu... Çadırlar kuruluyor, yakılan ateşlerin kırmızı alevleri yükseklere

بر قزاقجی مفرزه‌سی صف هرجده قزاقجی مفرزه‌لرنده بری حال حرکنده قاقاس جبهه‌سنه دائر

فاضل فریدك غزاسی

جبهه حربلرندن برندن یازلمشدر.

بوحرب، فاضل فریدی‌ده ایتلرندن آیرمشدی . قیش ، یاز آرقه‌سنده غوجوق، اناطولی صحرالرنده قویونلرینی اوتلاتمق ایچون طولاشان فاضل فرید ، شیمدی خاکی رنکده اولان عسکر البه‌سنی کیمشدی . باشه قایش برکر کبی فشنکلکی قوشانمش، اوموزینه توفنکنی آلمش ، ذکی وقویو آلاکوزلرینك اوزرینه‌ده انوریه‌یی، اوجوخه‌دن باشقی چکمشدی . رنکلرینك ، کوچوجك یاپراقلرله دولاتلمش برنرهن اولدیغی «جنوبه»، علی العموم حکایه و مناقب دینیه‌لرده اسمی کچن او مشهور شهره . . . . قدس شریفه نقل ایتدی .

انسان و حیواندن مرکب اوزون ، پك اوزون بر آلای شهردن چیقدی . طولو صو طلومبلری ، صیریقلر، چادیرلر یوکلی بر طاقم دوه‌لر ایله ، طوپلر ، کوللەلر طاغ . شیبان بر چوق قاطیرده یو یوبوك قافله‌یه رفاقت ایدیوردی .

جمال پاشا ، یو قافله‌ی یاف‌ده قار . شیلامش و عسکریته خطابادە بر نطق ایراد ایتمشدی . یو عسکرلرندن بری‌ده فاضل فرید ایدی .

یولە دوزلدیلر . . تکبیل ارقداشلری کبی فاضل فریدده ، یوبوك کاروان آره . سنده متاثله یوریور . آرقه‌سنده کی اشیای مفتخرانه طاشیور ،

بر قزاقجی ضابطی

سکونتله کنیش یولك بیاض توزلری ایچنده یولنه دوام ایدیوردی .

بر قاچ ساعت یورودکدن صوکرا اوکلریته بر طاقم طاشلق طاغلر تصادف ایتدی . طیرمانمغه لازم کلیوردی . انواع مشاق ایله کوچش قارشیسنده طوتوشان حاقیلرك اوزرندن کچه‌رك آقشامه دوغرو بر وادیه ایرشدیلر . اورادە قوناقلیه . جفلردی . بردن کاروان قارشدی . . . هرکس ایتنه قوشمشدی . . . چادیرلر قورولیور، یاقیلان آتشلرك قیرمیزی آلولری یوکسکلره

قزاقجی بر مفرزه قمدغون کویلرینه سوق جاغی

قمدغون کویلی بر دوریه

قالدیردیغی دومانلرك بر قسمی آغاجلرینه ، بوروتلرینه طولدیریور ، یاپشیور حتی غصارتی پیله طیقایوردی. فقط هیچ بر شی اونلر ممانع اولامایور، هیچ برشی اونلره مقدس وظیفه‌لرینی اوندیرامایوردی . اونلر، متوکل، مطیع وساکن، آصلرینك کوستردیکی نقطه‌یه متوجهاً ایلریلیورلر.

ایکنجی کونی ، اوچنجی . دردنجی دها بر چوق کونلر تعقیب ایتدی . الك نهایت محل مقصوده واصل اولدیلر. دومانلر آره‌سنده چادیرلر ، قلیه‌لر

Sina cephesinde: Bir keşif kolumuz

Sina cephesinde: Bir Osmanlı ordugahı "Portakal satıcısı iki kadın"

teşhis etti. Siyah nokta yaklaşıyordu. Acaba hiç ümit etmediği bu fısıltı her vakit masallarda işittiği zümrüd-i anka kuşunun kanatlarının gürültüsü olmasın...

Fazıl Ferid korkmadı. Bu hariku'l-tabia canavar gelebilir, üzerine de atılabilirdi. Onun tüfengi ile süngüsü vardı. Ölünceye kadar müdafaa edecek, eğer ölecek de olsa takdir-i ilahi değil mi? Neden korksun?... Birçok şeyler zihninden geçtiği halde gözünü kuştan bir saniye ayırmamıştı. Kuşun gürültüsü de yere yaklaştıkça hafifleşiyordu. Birden bire vücuduna bir sarsılma geldi ve yavaş yavaş yere indi. Bir defa daha kum üzerinde sıçradıktan sonra artık hareketsiz kaldı. Fakat muttasıl homurdanıyordu. Fazıl Ferid, bir kum tepeciğinin arkasına yatmış şu uçan canavarı hayretle tedkik ediyordu.

İşte! Şimdi de gözlerinden birini açtı. Kırmızı bir aydınlık bir müddet karanlık içinde parlamaya başladı. Bir iki dakika sonra o da kayboldu. Tekrar gözünü kapamıştı.

Fazıl Ferid'in parmakları, gayr-ı ihtiyari mavzerinin tetiğini buldu.

Fakat bu ne? Kulağına bir sada gelmişti. Dikkatle kulağını kabarttı. Sadanın kuştan tarafa geldiğini ve ecnebi bir lisan konuştuğunu iyice farketti. Hayret!.. Acaba bu canavar, şikar olarak arkasında bir adam mı taşıyordu? Emekliyerek mümkün olduğu kadar yaklaştı. Bir insan şeklinin kuşun gövdesinden ayrılıp yere atladığını ikinci bir şeklin daha birinciyi

Sina cephesinde: "Bi'ri'i's-seba"da Osmanlı bataryalarının develerle cerr edilmesi

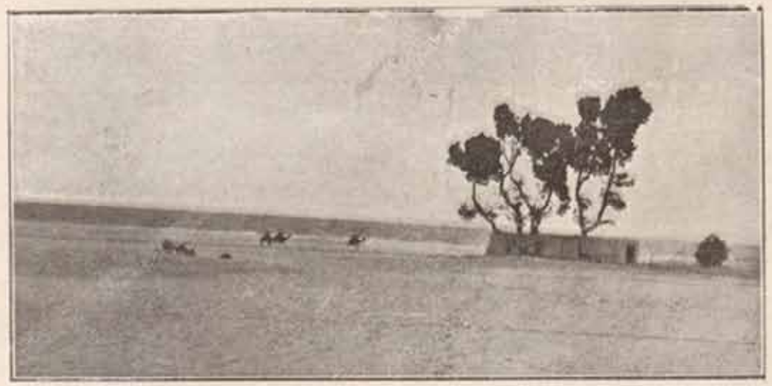
Görünüyor, birçok yüklü hayvanlar gidip geliyorlardı. Uzaktan, yeni askerler siyah bir yol gördüler. Sordukları vakit bu yolun Mısır'a, Nil-i mübareke doğru yapılan yeni hatt olduğu anlatıldı. Zaten kendileri de bu yolun inşasına yardım etmek için gelmişlerdi. İleride kendilerinin tanzim ettiği hatlar üzerinde, kendi vagonlarının içinde Süveyş Kanalı'na İngilizlerle harp etmeye gideceklerdi. İstirahat için yeni gelenleri birgün serbest bıraktılar. Ertesi günü artık işlerine başlamışlardı.

Raylar taşıyorlar, birbirlerine rabt ediyorlar, ellerinde çekiç çalışıyorlardı.

* * *

Epeyce karanlık bir gece idi, Fazıl Ferid nöbetci kalmıştı. Sabit nazarlarını gecenin karanlığına dikmiş ellerini tüfengi-nin namlusuna dayamış, gecenin zulmeti içinde daha koyu, küçük bir gölge gibi hareketsiz duruyordu. Hesas olan Fazıl Ferid kumların nağmesini vazıhen fark ediyordu. Ara sıra esen bir rüzgar ihtiraza getirdiği kum tanelerini birbirine sürttürerek madeni bir sada hasıl ediyordu, bu ses hafif bir lahn, hazin bir tınnet ile vasi çölün boşluğu içinde aks-endaz oluyordu. Fazıl Ferid dinledi. Bu rakik nağmeler ona memleketinin bir şarkısını düşündürmüştü. Bu ruhanî sükutu yalnız uzaklardan gelen bir çakalın, gah bir sırtlanın ulumasından başka hiçbir şey ihlal etmiyordu.

Ey şimdi... İşte başka bir sada... Bu da ahenkdar, fakat yeknesak.. Adeta bir nev fısıltı. Bu ses de Fazıl Ferid'e, çay yapmak için mangala koyduğu su ibriğinin kaynadığı vakit yaptığı ahengi hatırlattı. Fakat bu his çok sürmedi, sada gittikçe şiddetleniyordu. Fazıl Ferid merak etti, bir hayli dinlediği halde hiçbir şeye benzetemedi. Ne yapsın! Belki uzak çöllerde dehşetli bir fırtına vardı. Bu ne? Birden bire fısıltının gökten geldiğini fark etmesin mi? Gözleri bir müddet karanlığı delmeye çalıştı. En nihayet gökte siyah bir noktanın daima birbirinden büyük daireler resm ettiğini

كورپيور ، بر چوق يوكلي حيوانلر كيدوب كليورلردى . اوزاقدن، يكى عسكرلر سياه بر يول كورديلر . سوردقلرى وقت بو يولك «مصره» نقل مباركه دوغرو پاپيلان يكى خط اولديغنى اكلاملدى . ذاتاً كنديلرى ده بو يولك انشاسنه پاردىم ايچك ايچون گلشلردى . ايلريده كنديلرينك تنظيم ايتديكى خطلر اوزرنده ، كندى واغونلرينك ايچنده سويش قنالنه انگليزلرله حرب ايچك گيده‌جكلردى . استراحت ايچون يكى گلنلرى بركون سربست براقديلر . ايرته‌سى گونى آرتق ايشلرينه باشلامشلردى.

مينا هبرسنده: بر كشف قولى

مينا هبرسنده: بر عثمانلى اروپالى

« پورتاقال صاتيجى ايكى قادين »

رايلرطاشيورلر، بربرلرينه ربط ايديپورلر، اللرنده چكيچ چاليشيورلردى.

***

ايچه قارا گلى بر گيجه ايدى، فاضل فريد نوبتجى قالمشدى . ثابت نظرلرينى گيجه‌نك قارا گلمه‌سه ديكمش، الرينى توفنگينك نامئوسنه دايامش ، گيجه‌نك ظلمتى ايچنده دهاقوو، كوچوك بر كوپكه گبى حركتسز دور. يبوردى . حساس اولان فاضل فريد قوملرك نغمه‌سنى واضحاً فرق ايديبوردى . آره صره اسن بر روزگار اهترازه گتيرديگى قوم دانه . لرينى بربرينه سورتديره‌رك معدنى بر صدا حاصل ايديبوردى ، بوسس خفيف بر لحن ، حزين برمتنت ايله واسع چولك بوشلغى ايچنده عكس انداز اولبوردى. فاضل فريد ديكله‌دى. بو رقيق نغمه‌لر اوكا مملكتنك برشرقيسى دوشندىرمشدى . بو روحانى سكوتى پالكز اوزاقلردن كلن برچاقالك، گاه بر صرتلاتك اولومنا سندن باشقه هيچ بر شى اخلال ايتمبوردى .

اى شيمدى ... ايشته باشقه بر صدا . . . بوده آهنگدار ، فقط يكنسق . . عادتا برنوع فيصيلدى . بوسس‌ده فاضل فريده ، حاى‌پاپغى ايچون مالغاله قويدغى صو ابريكينك قايناديغى وقت پايديغى آهنگى خاطر . لادى . فقط بوحس چوق سور . مه‌دى ، صدا گيتدگجه شدتله . نيبوردى. فاضل فريد صاق ايتدى، بر خيلى ديكله‌ديكى حالده هيچ بر شيئه بگزه‌مه‌دى . نه پاپين ! بلكه اوزاق چوللرده دهشتلى بر فورطنه وارديء . . يونه ؟ بردن‌بره فيصيلدينك كوكدن كلديكنى فرق ايتمه سيمى ؟ كوزلرى بر مدت قارا گلى دلمگه چالشدى . الك نهايت كوكده سياه بر نقطه‌نك دائما بربرندن يوك دائره‌لر رسم ايتديكنى

مينا هبرسنده: دبر السبع»ده عثمانلى بطاريه‌لرينك دوه‌لرله جر ايديلمه‌سى

Makineli tüfenk müfrezesi yürüyüşde

Trablusgarb'a dair

Kıt'âtımızla mücahidînin ileri hareketlerinden evvel

gibi bir hayli uzağa atlamıştı.

Birkaç dakika sonra, dehşetli kıvılcımlar görünmeye başladı. Yükselen alevler, güya bir çok kırmızı diller imiş gibi menhus kuşun karnını yalıyordu, iki adam birden ümit etmedikleri bu müşkil mevkide kendilerini görünce hayretle bağrıştılar. Kurtarmak ümidiyle üzerine hücum ettiler ise de beyhude... Fazıl Ferid, sükunetle tüfengini yanağına koydu, bir gözünü kırptı ve çekti... İşte birinci, ikinci patlayış, birden iki vücut yere yuvarlandı. Düşman cesetleri yerde boylu boyuna yatıyor, kuşun içinden uzanan sarı alevler de, Fazıl Ferid'in muvaffakiyetine nişane olmak için yükseklere, pek yükseklere çıkıyordu. Uzaktan silah gürültüsünü işiten, alevleri gören askerler her taraftan koşuştular. Fazıl Ferid'i, o sadık muhafızı bacağından hafifce mecruh, cehennemî kuşun, son bakiyye-i naşını bitirmek üzere olan alevleri huzur-ı kalple seyr ederken buldular.

Hecinli mücahidler bir zabitimizin kumandasında

İngilizlerden firar ile kıt'a-i mücahidîne iltihak eden şahsiyetler

Fatma Nurunnisa

takip ettiğini gördü. Bu iki adam hemen kuşa yaklaştılar. Hiç korkusuz ötesine, berisine dokunuyorlar, adeta kuşa söyler gibi konuşuyorlardı.

Biraz sonra kuştan ayrıldılar. Aralarında ufak bir mesafe ile kumun üzerine oturdular. Fazıl Ferid, hemen kalktı. Avucu içi ile, ayak uçlarının üstünde yürüyerek yavaş yavaş onlara yaklaştı. Fazıl Ferid meseleyi halletmişti. Bu adamların, kendilerine birçok defalar mahsusen tarif ettikleri gibi İngiliz asker elbisesini giydiklerini tanıdı. Tüylü değil, memleketinden geçen bir derviş İngilizlerin şeytan ile ahd-i misak ettiklerini söylememiş miydi? Hiç şüphesiz ki ervah-ı habisenin biri onları buraya kadar getirmişti.

Artık tereddüte mahal kalmadı. Fazıl Ferid yapacağını epeyce kararlaştırmıştı. Bir nısf daire yaparak adamlardan uzaklaştı, ve yerlere sürünerek canavara yaklaştı. Ne kadar olsa vücudu titriyordu. Bir müddet kalbinin helecanını teskin için durdu, dinlendi, geniş bir nefes aldı. İyi saatte olsunlar cin midir? Şeytan mıdır? Korkmuyor, biraz çekiniyordu. Fakat vicdanından gelen bir sada ona teşebbüs ettiği vazifenin ulviyetini hatırlatıyor, cesaretsizliğini kendisine yakıştıramıyordu. Hayır! Ne olsa.. ölse de, çarpılsa da yine yapacak, hiçbir şey onun azmine sed olamayacaktı. Bir gayret daha! O acibü'ş-şekl mahluka dokunabilecek kadar sokuldu. Artık en ince noktaya gelmişti. Hemen fişenkliğindeki barutları büyük bir metanetle kuşun karnının altına boşalttı, ve dulağından koparıp hazırlamış olduğu çuha parçalarını da barutun ortasına ilave etti. Öbür tarafa atlamak için gayet tetik davranarak ale'l-acele çaktığı bir kibriti de barut kümesinin içine fırlattı. Saniye içinde, kuvvetli bir sıçrayışla adeta uçar

MAKEDONYA CEPHESİNDE BİZLERDEN ANAVATAN'A BİR NİDA

Karlar içinde serilmiş yaralı bir askerimizle kumandanı arasında:

- Nerenden vuruldun arslan?

- Bir yerimden mi ki efendim!

- En çok zor veren hangisi?

- Bacağımla yüzümdeki ne ise ama şu yüreğimdeki sabrımı tüketecek gibi.

- Ne vakit vuruldun?

- Ben vurulalı kırk sekiz saat kadar oldu, aş ekmek yemedim, yaralı arkadaşlarım çok olduğu için bana sıra gelmedi, sıhhıyeler sade sarabildiler. Burada kaldım, kendim de gidemedim.

- Su ister misin?

- Bizim suyumuz kar idi, onu da uzaktan seyr ede ede kaldım. Yanına eremedim. Kar da adamı susattıkça susatıyor ya! Çok varsa bir yudum ver de içeyim efendim.

- Ben yanımda yiyecek içecek neyim var ise sana vereceğim.

طرابلس غربه دائر

قطعاتمزك مجاهدينك ايلرى هركتلرندن اول

تعقيب ايتديكنى كوردى. بو ايكى آدم هان قوشه يافلاشديلر. هيچ قورقوسز اونه‌سنه، پريسنه طوقو- نيورلر، عادتا قوشه‌سوبلركبى قونوشيورلردى. پرآزصوكرا قوشدن آيريلديلر. آره‌لرنده اوفاق برمسافه ايله قومك اوزرينه اوطوردىلر. فاضل فريد، همان قالقدى. آووجى‌ايچى ايله، آياق اوجلرينك اوستنده يورويه‌رك يواش يواش اونلره يافلاشدى. فاضل فريد مسئله‌يى حل ايتمشدى. پوآدملرك، كندىلرينه برچوق دفعه‌لر مخصوصا تعريف ايتدكلرى كبى انكليز عسكر البه‌سى كيدكلرينى طانيدى. توكلى دكل، مملكتندن كچن بر درويش انكليزلرك شيطان ايله عهدميثاق ايتدكلرينى سويلەمه- مشميدى؟ هيچ شبهه‌سزكه ارواح خبيثه‌نك برى اونلرى يورايه قدر كتيرمشدى.

ارتق تردده محل قالمادى. فاضل فريد پاپاجغى ايچه قارارلاشديرمشدى. برنصف دائره پاپارق آدملردن اوزاقلاشدى، وبرلره سورونه‌رك جانوارە يافلاشدى. نه‌قدر اولسه وجودى تعره- يوردى. برمدت قلبنك خلجانى تسكين ايچون دوردى، ديكلندى، كنيش برنفس آلدى. ايى ساعتده اولسونلر جين ميدر؟ شيطان ميدر؟ قورقيور- برآز چكنيوردى. فقط وجداندن كان برصدا اوكا تثبت ايتديكى وظيفه‌نك علويتى خاطرلاتيور، جسارتسزلكنى كندىسنه ياقيشديرماميوردى. خاير! نه اولسه .. اولسه‌ده، چارپلسه‌ده يينه پاپاچى، هيچ برشى اونك عزمنه سد اولامه‌جقدى. برغيرت دها! او عجيب‌التكل محلوقه طوقونه‌بيله‌جك قدر صوقولدى. آرتق الك ايچه قطعه‌يه كلشدى. جان قپشكلكنده‌كى بارونلرى بويوك برمتانتله قوشك قارنك آلتنه يوشالتدى، ودولاغندن قوپاروب حاضرلامش اولديغى جوخه پارچه‌لرينى‌ده بارونك اورتمه‌سنه علاوه ايتمشدى. او برطرفه آتلامق ايچون غايت تتيك طاورانه‌رق على العجله جاقديغى برگبرينى‌ده بارونه كومه‌سنك ايچنه فيرلاتدى، ثانيه ايچنده، قوتلى برصچرايله عادتا اوچار

هيجانى مجاهدلر به ضابطلرنك قوماندەسنده

ماكسوتياجيه‌سنده بزلردن آناوطنه برندا

قارلرايچنده سريلش يارەلى برعسكرمزله قوماندانى آره‌سنده :

— نره‌دن اورولدك آرسلان ؟

— برپرمدنمى كه افندم !

— الك چوق زور ويرن هانكيسى ؟

— بجاغمله يوزمده‌كى نه ايسه اما شو بوكرمده‌كى صيرمى توكنه‌جك كبى .

— نه وقت اورولدك ؟

— بن اورولەلى قرق‌سكز ساعت قدر اولدى، آش اكمك يمه‌دم، يارەلى آرقداشلرم چوق اولديغى ايچون بكاصيره كلدى، محبه‌لرساده صاره‌بيلديلر. بورادەقالدم، كندمده كيدەمدم

— صو ايستزميسك ؟

— بزم صويمز قار ايدى، اونى‌ده اوزاقدن سير ايده ايده قالدم. يانه ايره‌مدم. قارده آدمى صوصاندقجه صوصانيوريا ! چوق وارسه بر يودم ويرده ايچه‌يم افندم .

— بن يانمده يه‌جك ايچه‌جك نه‌يم وار ايسه سكا ويره‌جكم .

انكليزلردن فرار ايدن قطعهٔ مجاهدينه التحاق ايدن شخصيتلر

Kırkkilisa nekahathanesinde: Nekehanın ziraatle iştigali

yürüme, düşman beyaz üzerinde karayı fark eder de ateş eder. Şu izden yürü!" dedi. Ben de dedim ki: "Allah ne yazdı ise o olur. Haydi kısa yoldan yürü!" Burada Mehmed Onbaşı olanca sadeliğiyle "Sen bizim gibi nefer olsan

Nekehanın Şeytandere nam mesirede teferrücleri

Tekfurdağı nekahathanesinde: Birinci resim nekehanın idman talimleri. İkinci resim nekehanın orak ile ekin biçmeleri

– Sağ ol efendim, sen yarısını alıkoy, belki sen de ekmeksiz ve susuz kalırsın.

– Pekala. Allah çabuk iyilik ve şifa versin. Şimdi senin yüreğin benden rahatdır sanırım arkadaş!

– "Allah ömürler versin, Allah din ve devlete zeval vermesin!"

Din ve devletin adem-i zevalini Tomoros dağları başında en saf bir temenni ve kanaatle müdafaa eden ya ölüme veya sıhhiye neferlerinin dûş gayretine teslim-i nefes edecek olan bu Sungurlulu yaralı sakin ve müteveккil, kendinden ziyade başkalarını, nefsinden ziyade dinini memleketini düşünüyor. Bunlardaki fazileti müslüman dininin fazail-i harbiyesine tevarüs eden bir Türk oğlundaki asalet-i harbiyeyi hangi mizan-ı faziletle ölçmeli! Bir Çorumlu Mehmed Onbaşı bana kılağuzluk ediyordu; "Efendim kar üstünde

— صاغ اول افندم، سن یاریسنی آلیقوی، بلکه سنده اکمکسز و صوسز قالیرسك.

— یك اعلا. الله چابوق ایللك وشفا ویرسون. شمدی سنك یورمكك بندن راحتدر صانیرم آرقداش!

— «الله عمرلر ویرسون، الله دین و دولتمه زوال ویرمسین!»

قرن کلسه‌لفاشخانه‌سنده: نفرهانك نداعنه استقبالی

یورومه، دشمن بیاض اوزرنده قاره‌یی فرق ایدردم آنش ایدر. شو ایزدن یورو!» دیدی. بنده دیدم که: «الله نه یازدی ایسه او اولور. هایدی قیصه یولدن یورو!» بورادم محمد اونباشی اولانجه ساده‌لکیله «سن بزم کی نفر اولسه‌ك

تکفور طاغی نقاهتخانه‌سنده: برنجی رسم نفرهانك اردانه تعلیمدی. ایکنجی رسم نفرهانك اوراق اجراکین بیجورلری

نفرهانك شیطانه‌دره نام مسیره‌ده نفرجه‌لری

دین و دولتك عدم زوالنی طومورروس طاغلری باشنده الك صاف بر نیتی و قناعتله مدافعه ایدن یا اولومه‌ویاسجیه نفرلرینك دوش غیرتنه تسلیم نفس ایده. جسك اولان بو سونغورلیلی یارملی ساکن ومتوکل، کندندن زیاده بشقه‌لرینی، نفسندن زیاده دینی مملکتی دوشونیور. بونلرده‌کی فضیلتی مسلمان دینك فضائل حربیه‌سنه توارث ایدن برتورك اوغلنده‌کی اصالت حربیه‌یی هانکی میزان فضیلتله اولچه‌ملی! بر جورملی محمد اونباشی بکا قلاغوزلق ایدییوردی؛ «اقدم قار اوستنده

Galiçya'da: Şehid Binbaşı Ali Bey'in müttefik kıt'ât iştirakiyle cenaze merasimi

cesaret cevherleri çıkdı. Bugün yaşayan, kıtası başda hala bütün zindeliği ve çalakîsiyle dolaşan arkadaşlarım içinde düşmana göğüs germek, düşmana atılmak için kendini zabt edemeyecek kadar azimkarlar olduğunu maa'l-iftihar söylerim. Hele kendilerinden artık ebediyen cüdâ kaldığım şehid arkadaşlarım içinde pek necib ve asil olanlar bulunduğunu kendi vakaları ile işhâd ederim. Geçen gün dört buçuk saat yaya bir yürüyüşden, düşmanla tabiatın icbâr etdiği kıvrımlara tabi oldukdan sonra muharebe hattına vardım. Bu yolsuz sarp kayalık yerlerde cepheye girdikleri gece hazırlanmış bir düşman hücumunu kanlı bir suretde def' eden kahramanlara takdim-i şükran edecekdim. Bu arzum da genç hulûk, terbiyeli aynı zamanda nikbîn ve kahraman iki zâbitin mahall-i şehadetlerini ziyaret eyleyecekdim. Bir tam isabetle göğdeleri kavrulmuş, simsiyah olmuş iki gencin enkaz-ı ecsadını seyr etmek mecburiyet-i elimesini kadirşinaslık tarzında izhar edecekdim. Ah bu gençler, Hayri ile

"mâba'dı 288'inci sahifede"

ne ise" dedi. Kendinin ölümüne hiç ehemmiyet vermeyen bu mübarek insanlar aynı zamanda Amirlerinin hayatları için ihtiyatkarlıkdan geri durmuyorlar. Düşman karşısında bazı ihtiyatkarane hareketler vardır ki bunu her asker yapmalıdır, deriz. Bizim Mehmed'de bu ihtiyata riayet lazım geldiğini anladığı halde düşman karşısında ihtiyat edeceğim diye eğilip bükülmeye, sürünüp yuvarlanmaya tenezzül etmiyor. Ve bir çok talime rağmen ekseriya bî-pervâ davranıyor. Onun bu meziyyetinden, bu fazilet-i milliye ve diniyesinden, bu istihkar hayat, istihfaf i'dâ-i hüsnden haberi olmayanlar şu kadarcık fikr-i ihtiyatı bile olmadığına yanlışlıkla ihtimal hükm ediyorlar. Fakat ölüm ve tehlikeyi ba-husus kanlı misalleriyle yanıbaşında görürken bundan gafleti kim tasavvur eder? Bu bir meziyyet-i harbiyedir ki yalnız Türk kahramanlarında vardır, diyebilirim.

Yalnız neferler mi? Genç ateşli zabitlerimiz içinde de ne şecaat,

İzmir'de Yüzbaşı Boddeke Bey tarafından düşürülen iki İngiliz tayyaresinin enkazı manzarası ve telef olan râsıd ve pilotu

غالیچیاده : شهید یکباشی علی بکك منفور قطعات اشتراکیه جنازه مراسمی

نه ایسه ، دیدی . کندینك اولومنه هیچ اهمیت ویرمه‌مین بو مبارك انسانلر عین زمانده آمرلرینك حیاتلری ایچون احتیاطکارلقدن کری طورمیورلر . دشمن قارشوسنده بعض احتیاطکارانه حرکتلر واردرکه بونی هر عسکر یاپمالی‌در، دیرز. بزم محمدده بو احتیاطه رعایت لازم کلدیکنی آکلادیغی حالده دشمن قارشیسنده احتیاط ایده‌جکم دیه اکیلوب بوکولمکه، سورونوب یووارلانمغه تنزل ایتمیور . ویرچوق تعلیمه رغماً اکثریا بی پروا طاوراتیور. اونك بومزیتندن، بو فضیلت ملیه و دینیه . سندن، بواستحقار حیات، استخفاف اعدا حسندن خیری اولمایانلر شو قدرجق فکر احتیاطی بیله اولمدیغنه یاکلشلقله احتمال حکم ایدیبیورلر. فقط اولوم و تهلکه‌یی باخصوص قاتی مثالاریله یاقی باشنده کورورکن بوندن غفلتی کیم تصور ایدر؟ بو بر مزیت حربیه‌درکه یالکز تورك قهرمانلرنده واردر، دیه‌بیلیرم .

یالکز نفرلرمی ؟ کنج آتشی ضابطلریمز ایچنده‌ده نه شجاعت ،

جسارت جوهرلری چیقدی. بوکون یاشایان، قطعه‌سی باشده حالا بتون زنده‌لکی وچالاکیله طولاشان آرقداشلرم ایچنده دشمنه کوکس کرمك، دشمنه آتیلمق ایچون کندینی ضبط ایده‌میه‌جك قدر عزمکارلر اولدیغنی مع الافتخار سویلرم . هله کندیلرندن آرتق ایدیاً جدا قالدیغم شهید آرقداشلرم ایچنده پك نجیب واصیل اولانلر بولندیغنی کندی وقعه‌لری ایله اثبات ایده‌رم. کچن کون درت بچق ساعت یایا بر یورویشدن ، دشمنله طبیعتك اجبار ایتدیکی قیوریملره تابع اولدقدن صوکرا محاربه خطنه واردم. بو یولسز صارپ قیالق یرلرده جبهه‌یه کیردیکلری کیجه حاضرلانمش بر دشمن هجومنی قاتلی برصورتده دفع ایدن قهرمانلره تقدیم شکران ایده‌جکدم. بو آرزومده کنج خلوق، تربیه‌لی عینی زمانده نیکیین و قهرمان ایکی ضابطك محل شهادتلرینی زیارت ایلیه‌جکدم. برتام اصابتله کوکده‌لری قاووریلمش، سیم سیاه اولمش ایکی کنجك اتقاض اجسادینی سیر ایتمك مجبوریت ألیمه‌سی قدر شتاسلق طرزنده اظهار ایده‌جکدم. آه بو کنجلر ، خیری ایله

« مابعدی ٢٨٨ نجی صحیفه‌ده »

ازمیرده بوز یاشی بوردوه‌کو بك طرفندن دوشوریلن ایکی انکلیز طیاره‌سنك اقاضی منظره‌سی وتلف اولانلر یاصد و یاخود

MÜBAREK ŞEHİDLERİMİZ

Y126 T3 Yüzbaşı Bergamalı
Abdullah Efendi.
(7 Ağustos 1332)

Y61 K4 Kumandanı Kıdemli
Yüzbaşı Kadri Efendi
(17 Eylül 1332)

Y36 T1 Tabibi İhtiyat
Binbaşı Münir Bey
(5 Kânun-ı sâni 1332)

Y47 Kumandanı Mümtaz
Binbaşı Ahmet Tevfik Bey
Tarih-i şehâdeti
(21 Temmuz 1331)

Y44 K3 Mülâzım-ı sânisi
Tayyip Efendi
(13 Kânun-ı evvel 1331)

Ordu 3 Süvâri Nizâmiye 2. Fırka
Seyyar Hastanesi Tabibi Yüzbaşı
Nurettin Efendi (28 Eylül 1331)

Y37 K9 Kumandnası
Yüzbaşı Ali Fuad Efendi
(11 Kânun-ı evvel 1331)

Tayyareci Piyade Mülâzım-ı sâni-
si Ali Sezâî Efendi
(24 Mart 1333)

Y19 K4 İhtiyat Mülâzım-ı sâni
Mehmet Safvet Efendi
(6 Haziran 1331)

Y25 K7 Mülazım-ı evvel
Asım Efendi
(22 Mayıs 1331)

Y88 K10 Kumandanı Yüzbaşı
İsmail Hakkı Efendi
(8 Kânûn-ı evvel 330)

Y1 K9 Zâbit Vekili
Osman Nuri Efendi
(24 Şubat 1331)

Ankara Jandarma Alayı'nının
Haymana Takım Kumandanı
Mülâzım-ı sânî Mehmet Ali
Efendi (24 Mayıs 1331)

Y28 K3 Mülâzım-ı sânî
Kasım Efendi
(27 Temmuz 1331)

Y10 K10 Mülâzım-ı evvel
Mehmet Selahattin Efendi
(21 Haziran 1331)

Y124 K1 Mülâzım-ı evvel
Naci Efendi
(19 Temmuz 1332)

مبارك شهيدلريمز

ى ١٢٦ ط ٣ بوز باشى برغمالى
عبدالله افندى
(٧ آغستوس ٣٣٢)

ى ٦١ ك ٤ قوماندانى قدملى بوز باشى
قدرى افندى
(١٧ ايلول ٣٣٢)

ى ٣١ ط ١ طبيبى احتياط يكباشى
منير بك
(٥ كانون ثانى ٣٣٢)

ى٤٧ قوماندانى ممتاز يكباشى
احمد توفيق بك
تاريخ شهادتى : (٢١ تموز ٣٣١)

ى ٤٤ ك ٣ ملازم ثانيسى
طيب افندى
(١٣ كانون اول ٣٣١)

اردو ٣ سوارى نظاميه ايكنجى فرقه سيار
خسته‌خانه‌سى طبيبى بوز باشى نورالدين افندى
(٢٨ ايلول ٣٣١)

ى ٣٢ ك ٩ قوماندانى بوز باشى
على فوآد افندى
(١١ كانون اول ٣٣١)

طيارەى پياده ملازم ثانيسى
على منزالى افندى
(٢٦ مارت ٣٣٢)

ى ١٩ ك ٤ احتياط ملازم ثانى
محمد صفوت افندى
(٦ حزيران ٣٣١)

ى ٢٥ ك ٢ ملازم اول
عاصم افندى
(٢٢ مايس ٣٣١)

ى ٨٨ ك ١٠ قوماندانى بوز باشى
اسماعيل حقى افندى
(٨ كانون اول ٣٣٠)

ى ١ ك ٩ ضابط وكيلى
عثمان نورى افندى
(٢٤ شباط ٣٣١)

آكثره ژاندارمه آلايينك خيمه‌سنه طاقم
قوماندانى ملازم‌ثانى محمد على افندى
(٢٤ مايس ٣٣١)

ى ٢٨ ك ٣ ملازم ثانى
قاسم افندى
(٢٧ تموز ٣٣١)

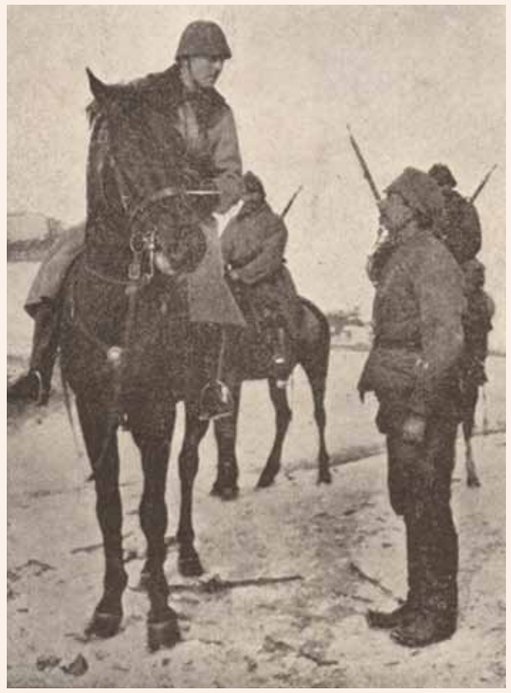
ى ١٠ ك ١٠ ملازم‌اول
محمد صلاح‌الدين افندى
(٢١ حزيران ٣٣١)

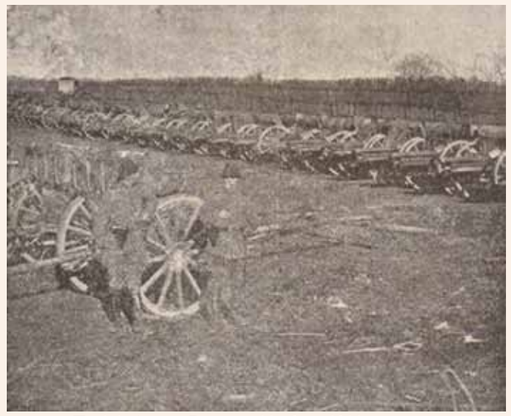
ى ١٢٤ ك ١ ملازم‌اول
ناجى افندى
(١٩ تموز ٣٣٢)

rekat namazını edadan sonra bölüğüyle düşman siperine hücum ederken askerine şecaatin şahane bir misalini gösterip fırladığı anda göbeğinden urulan emekdar kıymetdar Perlepeli Yüzbaşı Gafur Efendi'yi düşmanın birinci hattına değil ikinci hattına gideceğiz vazifemiz daima ileri gitmekdir diye atılan istihkam takım zabiti Mustafa Efendi'yi ve hele Arıburnu'ndan beri mezayayı celile-i diniyesine fezail-i ulviyye-i ahlakiyesini ilave ederek en buhranlı zamanlarda Arıburnu'nda, Kanlısırt'da, Perespa'da, Tomoros dağlarında ifa etdiği hıdemat bir güzide-i askeriyesiyle temeyyüz eden birinci yaver-i asil arkadaşım Emin Efendi'yi Osmanlı vatanının en aziz ve muhterem evladları miyanında yad etmeği ve etdirmeye delaleti bir vazife-i vataniye bilirim.

Aynı kanın kardaşlarını ben en yüksek bir cesaretle -Arıburnu'nda, Galiçya'da, şimdi de Perespa'nın Tomoros dağlarında- zâbit ve nefer tanımakla şeref-yâbım! Ve nankör olmadığını bildiğim necib milletimizin her ferd-i vefakarından -nefer, zâbit- bu harbin her nerede olursa olsun bir sahne-i fecayi'e iştirak etmiş olanlara hürmetler izharını temin ederim. Rabbim! Bu vatanı, bu milleti mukaddes kurbanlarının muhterem hatırları için i'lâ ve mesud etsin!

Zabitimiz tarafından Galiçya'da bir Rus esirinin isticvabı

Türk kıt'âtının Romanyalılardan aldıkları ganaim

Makedonya'da Radolyos'da bir fırkamız hastahanesinde fırka sertabibi ve maiyyeti ve mecruh İngiliz esiri

Ekrem! Olanca azim ve iradenin verdiği bir asabiyet-i kahramanane ile en tehlikeli en çıplak ve en mühim bir yerde "düşman buradan ancak gövdemizi çiğneyerek geçebilir" diyorlardı. Hain bir tesadüf, bir tam isabet benim bu aziz ve muhterem refiklerimi bir an içinde yanındaki telefoncu neferleriyle beraber ezdi, dağıtdı ve bitirdi. Benim sakin ve muhterem Hayrim, bölüğünün demir kadar dayanıklı olduğunu biliyor ve daima en kahramanca vaadlerde bulunmakdan çekinmiyordu. Kafkas cephesinde aldığı yara (Perespa) cephesinde bir haile tarzında tazelendi ve Hayri, takım kumandanı Ekremiyle beraber gitdi! Koca Ekrem, keskin ve çevik, tiz ve asabi Ekrem! Seni ben böyle çabuk gaib edeceğimi hiç beklemiyorum. Ben sağ kaldıkca senin hayalin gözümün önünden gitmeyecek! Artık bir daha bütün asabiyet ve çabukluk içinde, emr ediniz efendim, diye haykıran bir Ekremi görmeyeceğim. Düşmanın hücum etdiği gün ve gece vaki olan mukavemet ve inad muharebesinde kazandığınız muvaffakiyetin mükafatını dinlese bile tebrikatını da size takdim edememişdim. Bu iki gencin iftirakından duyduğum acıyı ancak hepimizin bu yolun kurbanı olmak vazifesiyle mükellef bulunduğumuz kanaatiyle tadil ve tahfif ediyorum.

Son taarruzda namus ve vatanı uğrunda verdiği söze sadık kalan ve iki

اكرم! اولانجه عزم واراده‌نك وردیكى بر عصبيت قهرمانانه ايله اك تهلكه‌لى أك جيلاق و أك مهم بر پرده ، دشمن بورادن آنجق كسوده‌مزى چيكنه‌يه‌رك كچه‌بيلير ، ديبور. لردى . خائن بر تصادف ، بر تام اصابت بنم بو عزيز و محترم رفيقلرمى بر آن ايچنده‌پاتلنده‌كى تلفونجى نفرلريله برابر أزدى ، طاغتدى و بيتيردى. بنم ساكن ومحترم خيريم ، بلوكنك دمير قدر دايانيقلى اولديغى بيلبور و دائما اك قهرمانجه وعدلرده بولونمقدن چكينميوردى. قافقاس جبهه‌سنده آلدينى ياره (پره‌سپا) جبهه‌سنده بر هائله طرزنده تازه‌لندى و خيرى ، طاقم قوماندانى اكرميله برابر كيتدى! توجه اكرم، كسكين و چويك تيز وعصبى اكرم! سنى بن بويله چابوق غائب ايدەجكمى هيچ بكله‌ميوردم . بن صاغ قالدقجه سنك خيالك كوزومك اوكندن كيتمه‌يه‌جك ! آرتق بر دها بوتون عصبيت وچابوقلق ايچنده، امر ايديكز افندم ، ديه هاء يقيران بر اكرمى كورميه‌جكم. دشمنك هجوم ايتديكى كون وكيجه واقع اولان مقاومت و عناد محاربه‌سنده قازانديغكز موفقيتك مكافاتى دكيلسه بيله تبريكاتى‌ده سزه تقديم ايدەمەمشدم. بوايكى كنجك افتراقندن دويديغم آجيى آنجق هيمزك بو يولك قربانى اولمق وظيفه‌سيله مكلف بولنديغمز قناعتيله تعديل و تخفيف ايدييوردم.

صوك تعرضده ناموس وطنى اوغرنده وردیكى سوزه صادق قالان و ايكى ركعت نمازنى أدادن صوكرا بلوكله دشمن سيرينه هجوم ايدركن عسكرينه شجاعتك شاهانه بر مثالنى كوستروب فيرلاديغى آنده كويكندن اورولان أمكدار قيمتدار پرلەلى يوزباشى غفور افندى‌يى ودشمنك برنجى خطه دكل ايكنجى خطه‌كيده‌جكز وظيفه. من دائما ايلرى كيتمكدر ديه آتيلان استحكام طاقم ضابطى مصطفى افندى‌يى و هله آرى برونندن برى مزاياى جليلهٔ دينيه‌سنه فضائل علويهٔ اخلاقيه. سنى علاوه ايده‌رك اك بحرانلى زمانلرده آرى برونندە، قانلى صيرتده ، پره‌سپاده ، طومو. روس طاغلرنده ايفا ايتديكى خدمات بر كزيدهٔ عسكريه‌سيله تميز ايدن برنجى ياور أصيل آرقداشم امين افندى‌يى عثمانلى وطنتك اك عزيز و محترم اولادلرى ميانده ياد ايتمكى و ايتديرمكه دلالتى بر وظيفهٔ وطنيه بيليرم .

عين قانك قارداشلرينى بن اك يوكك بر جسارتله آرى برونندە، غاليچياده، شمديده پره‌سپانك طوموروس طاغلر. نده ـ ضابط و نفر طائفه‌سله شرفيابم! و تانكور اولديغنى بيلديكم نجيب ملتمزك هر فرد وفاكارندن ـ نفر، ضابط ـ بو حربك هر ترەده اولور. اولسون بر صحنهٔ فجيايه اشتراك ايتمش اولانلرى حرمتلر اظهارينى تأمين ايده‌رم. ربم! بو وطن، بو ملى مقدس قربانلريتك محترم خاطرلرى ايچون اعلا و مسعود ايتسين !

ضابطلر طرفندن غاليچياده پر روس اسيرينك استجوابى

تورك قطعاتنك رومانيالولردن آلدقلرى غنائم

ماكدونيادە رادولبوسنده پرقافەنن خسته‌خانه‌سنده قرالە سرطوبى ومعيق ومجروح انكليز اسيرى

حرب مجموعه‌سی

بیل – ۲ — صایی – ۱۸

جمادی الاخر ۱۳۳۵ — فبرایر : ۱ غروسه — نیسانه ۱۳۳۳

استانبول و ولایات ایچون پوسته اجرتیسیله داخل اولدیغی حالده بر یبلق اشتراک بدلی ۲۵ غروش

ادارهخانه : استانبول – جغال اوغلی قابالی قپوسی سوقاغی نومرو ٦ (تلفون ۱۸۵٤)

اوقدیسه کونده برجیقار عسکر و محاربه دن بحث ایدر رساله مصوره

« هلال احمرك عثمانلی اوغلرینك انقلاب ایتدیکی هیکل جلادتدن »

سنجاغنه شان سونکوسنه ظفر قازاندیران تورك صولتنك بر نمونهٔ شهامتی